

VOLS QUE VINGUI A EXPLICAR-TE UN CONTE?

INFORMACIÓ PER AL PROFESSORAT

“Vols que vingui a explicar-te un conte” és un recurs educatiu que s’inscriu en l’àmbit dels projectes d’Aprentatge i Servei (ApS).

Què és un ApS?

L’ApS és una proposta educativa innovadora que combina processos d’aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l’entorn amb l’objectiu de millorar-lo.

És innovadora, però alhora també és una proposta que parteix d’elements prou coneguts: el servei voluntari a la comunitat i el treball d’adquisició de coneixements, d’habilitats i de valors que es realitza a l’escola. És innovadora perquè vincula servei i aprenentatge en una sola activitat ben articulada i coherent.

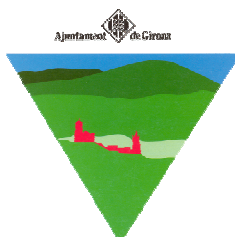
L’ApS “Vols que vingui a explicar-te un conte?” lliga l’aprenentatge d’uns determinats continguts, capacitats i habilitats relatius a l’explicació i representació d’un conte amb el servei a un públic concret que l’escoltarà i en gaudirà.

Objectius

- Aprendre què és un projecte d’Aprentatge i Servei.
- Integrar un projecte educatiu i una utilitat social concreta.
- Desenvolupar habilitats lectores, interpretatives i comunicatives.
- Conèixer el valor educatiu del conte.
- Aprendre a organitzar i gestionar un projecte.
- Acostar-se a una realitat social concreta i aprendre a intervenir-hi.
- Potenciar capacitats com la resolució de problemes, l’organització del treball, el treball en equip, l’autonomia, la responsabilitat, la iniciativa, etc.

Guió de l’activitat

- Triar, entre alumnes i professorat, un conte per representar-lo. Pot ser un conte conegut o bé un de creació pròpia.
- Assaig. Prèviament, s’han d’haver repartit els papers.
- Atrezzo: vestuari, decorats, etc.
- Representació.

MATERIAL PER AL PROFESSORAT

*Si vols un adult amb un pensament creatiu,
de petit explica-li contes.
Si, a més, el vols més savi, explica-li més contes.*
Albert Einstein.

Consideracions a l'hora de preparar i fer l'activitat

Des de temps immemorials s'han explicat contes. Els contes formen part de la vida de tots els pobles, de totes les cultures i de totes les civilitzacions.

Els contes han aplegat famílies i clans al voltant d'un foc, han passat de generació a generació, han traspassat fronteres i, malgrat tot, no han perdut la seva essència. Els contes que avui expliquem als nostres infants continuen tenint la mateixa força i vigència de sempre, i això es veu en el silenci dels que escolten, en la seva expressió i en el seu somriure.

Els contes obren als infants un ampli ventall de possibilitats que, en la seva petita experiència quotidiana, segurament no haurien arribat a imaginar mai per la varietat de temes, situacions, ambients i personatges que hi surten.

A partir del conte, l'infant coneixerà la bondat, la vida difícil de certes persones, les lluites per l'existència, els diferents tipus de vida segons els ambients i les societats, i com es veuen les coses a través d'uns altres ulls. La part més positiva de la majoria dels contes és que plantegen una sèrie de situacions problemàtiques que el protagonista (amb el qual l'infant tendeix a identificar-se) acabarà solucionant.

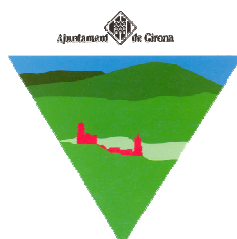
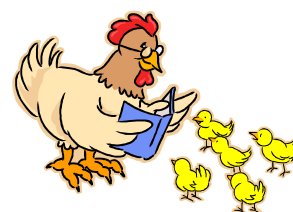
Què és un conte?

Un conte és un relat curt ple de fantasia que s'ha d'explicar d'una tirada.

Avantatges de la narració de contes per als infants

Des del punt de vista de l'infant que escolta

- ♣ Proporciona alegria i altres emocions.
- ♣ Nodreix i estimula l'esperit.
- ♣ Exercita la intel·ligència emotiva.
- ♣ Obre nous horitzons a la imaginació.
- ♣ Desperta el seu esperit creatiu.
- ♣ Afavoreix una bona atmosfera a l'aula, a la biblioteca o a casa.
- ♣ Estableix corrents de confiança entre mestres, bibliotecaris o bibliotecàries, mares i pares, contacontes, etc. i els infants.
- ♣ Crea hàbits d'atenció i ensenya a escoltar.
- ♣ Enriqueix el vocabulari.
- ♣ Ajuda a exercitar la memòria.
- ♣ Transmet seguretat.

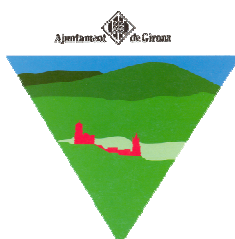

Des del punt de vista dels nois i noies que expliquen i representen

- ♣ Utilitza el llenguatge com un clar mitjà de comunicació.
- ♣ Demana efectes (modulació, claredat, tranquil·litat, etc.) que normalment no s'utilitzen a l'hora de parlar.
- ♣ Enriqueix el vocabulari.
- ♣ Treballa els gestos i el llenguatge corporal.
- ♣ Ajuda a saber escoltar (s'ha d'estar atent a les intervencions dels altres).
- ♣ Reforça la memòria.
- ♣ És desinhibidor.
- ♣ Permet treballar altres matèries com la plàstica, estratègies metodològiques, resolució de problemes, organització del treball, treball en equip, responsabilitat, iniciativa, etc.

Com ha de ser un conte per explicar?

- ♣ Ha de tenir un estil simple i concretar-se en una idea única (argument).
- ♣ El protagonista ha de ser l'enllaç de tota la història.
- ♣ La seva estructura és fixa i rodona (comença i acaba), i lineal (sense "flash-back" o tornada enrere).
- ♣ No té històries paral·leles que complicarien la comprensió.
- ♣ No té anticlímax (gir d'acció descendent després d'accions tenses), ja que el conte ha de mantenir sempre la tensió, no pot haver-hi una baixada de to.
- ♣ Sol anar acompanyat d'aquests recursos estilístics: personificacions, repeticions, onomatopeies, tirallongues, etc.
- ♣ La solució del conflicte arribarà en el últim moment.
- ♣ El final del conte ha de ser impactant.
- ♣ El final ha de ser feliç, perquè generi seguretat i permeti als infants implicar-se emocionalment en el relat.
- ♣ El to de veu juga un paper importantíssim a l'hora d'explicar contes.
- ♣ El conte ha d'estar adaptat a l'edat i característiques dels oients.

Parts del conte

Presentació. No és pròpiament el conte. En la presentació es tracta de crear l'ambient d'allò que passarà tot seguit. Se sol començar amb alguna frase feta molt coneguda: *Hi havia una vegada*, o bé *Temps era temps*, o bé *Fa molt i molt de temps*, etc.

Introducció. Aquí comença pròpiament el conte. En la introducció ja apareix el conflicte, que és aquella situació que desencadena els esdeveniments del relat. La introducció ve a ser l'espurna que inicia el procés.

Desenvolupament. Quan el conte engega, la marxa ha de ser ràpida. Els successos es desenvolupen de forma continuada i uns porten cap als altres de manera coherent. El ritme no ha de decaure. Els contes explicats no poden produir ni por, ni pànic, ni angonya, només una mica de tensió i un aire de misteri que es dissol al final.

Final. És la solució del conflicte, que ha de sorprendre i, alhora, tranquil·litzar i esvair els dubtes.

Consideracions a l'hora d'explicar el conte

- ♣ Cal saber-se'l molt bé: si hi ha dubtes o silencis impropis durant l'explicació, els nens i nenes que ens escoltin perdran l'atenció.
- ♣ Prendre-se'l seriosament, encara que sigui molt absurd.
- ♣ Tenir calma (no anar de pressa).
- ♣ S'han d'explotar les següents qualitats: simpatia, comprensió, espontaneïtat.
- ♣ El tipus de llenguatge utilitzat s'ha d'adaptar als oients i, per tant, no hem de posar paraules o expressions que no puguin entendre.
- ♣ De tant en tant, hi ha d'haver alguna pausa curta per tensar el fil de l'expectació.
- ♣ És molt important l'entonació (exclamacions de pregunta, d'admiració, de por, de nervis, d'alegria, etc.) perquè la narració no resulti monòtona.
- ♣ S'ha de parlar alt (però no excessivament), clar i vocalitzant molt bé, de cara a l'oient (sense donar-li l'esquena i sense amagar la cara).
- ♣ Una manera d'aguantar l'atenció dels oients és mirar als ulls dels que ens escolten, "pentinant" la mirada entre tots i totes.
- ♣ S'ha de procurar que no hi hagi interrupcions.
- ♣ Els nens i nenes que escolten han d'estar còmodes i tots i totes ens han de veure bé (si n'hi ha algun que queda amagat darrere d'un altre, o tapat per una columna, etc. perdrà l'atenció i no ens escoltarà).
- ♣ Si portem decorat, que sigui senzill, i fàcil de treure i posar.

